

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izven nedele in praznika. — Inzerati do 30 pett & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inzerati pett vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 160.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESSENICE. Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

PREMIJRJE V OBOROŽEVANJU

Odmev italijanskega predloga o premirju v oboroževanju do konca razorožitvene konference

Zeneva, 11. septembra s. V debati o delovanju Društva narodov je španski zunanji minister Lerroux izrazil prepričanje, da se bodo nekega dne vsi narodi, tudi Zedinjene države in sovjetska Rusija pridružile Društvu narodov. Kot poročevalec za razorožitvena vprašanja je povdarjal Lerroux, da pri organizaciji miru zadostuje razorožitev vsaj v sedaj mogočih mejah kot jamstvo miru. Na koncu se je govoril švicarski zvezni svetnik Motta o reparacijskem vprašanju. Izjavil je, da se morajo diskusije in pogajanja, ki so pričela z inicijativo Hooverja, nadaljevati do končnoveljavne rešitve problema. Glede razorožitvenega vprašanja se je izjavil v istem smislu, kakor Grandi.

London, 11. septembra. AA. Predlog italijanskega zunanjega ministra Grandi, naj se do sestanka svetovne razorožitvene konference ustavi vsako oboroževanje, je izzval v angleških političnih krogih veliko zanimanje in splošno odobravanje. Današnje »Times« pravijo, da je Grandijev predlog zelo dobrodošel in da želi svet izvedeti tudi podrobnosti. Vsa njegova vrednost odvisi od interpretacije in izvedbe. Anglija je že zelo omejevala pomorsko oboroževanje. Zmanjšala je svoje vojno brodogradnjo od leta 1914. za 38 %. Prav tako je londonska pomorska pogodba znatno omejila pomorske bojeve sile treh glavnih pomorskih velesil, in sicer v vseh vrstah vojnih ladij. Temu mora sedaj slediti odgovarjajoča omejitev

letalskih in bojnih sil na kopnem. Sedaj se je predlagalo, naj se premirje v oboroževanju raztegne tudi na kopne in letalske bojeve sile. Predlagajo, naj se do konca svetovne razorožitvene konference ustavi vsa proizvodnja topov, tankov, bojnih letal in gradnja utrd, arzenalov, strateških cest in železnic. Kakor je ta predlog zanimiv in velike vrednosti, se mora kljub vsemu temu počakati s sodbo, dokler ne bo dana o njem konkretna interpretacija.

Washington, 11. septembra. s. Po časopisnih vestih iz Amerike bo ameriška vlada vsem državam priporočala od Italije stavljeni predlog glede enoletnega odmora v oboroževanju.

Tramvajska dela v Ljubljani

Maloželezniška družba bo izdelovala priklopne vozove v lastni režiji

Ljubljana, 11. septembra.

Tramvajska dela pri gradnji šentvidske proge naglo napredujejo. Te dni so izkopali tramvajski pas že do Stora, kjer delajo isogibalnice. Prihodnji teden bodo na podaljšani progi od remize naprej že začeli polagati tračnice, ki so bile naročene v inozemstvu. Doko se je nekoliko zavleklo, ker je morala družba prekiniti gradnjo proge zaradi zahteve gradbenega ministrstva, ki je zahtevalo tlakovanje tramvajskega tira do št. Vida. To bi seveda znatno obremenilo družbin proračun in dejansko onemogočilo podaljšanje proge. Maloželezniška družba je zato poslala ministrstvu za gradbe prošnjo, naj jo oprosti te obveznosti. Ker je pričakovati, da bo prošnja ugodno rešena, je družba vseeno nadaljevala gradnjo nove tramvajske proge.

Tudi gradnja remize naglo napreduje. Te dni so položili betonski tlak, sedaj izvršujejo razna notranja dela, tako ključavničarska dela, vlaganje oken itd. V upravnem posloplju se istotako vrše notranja dela. Stavba bo dograjena že v nekaj tednih, remiza pa bo približno v poldrugem mesecu.

Maloželezniška družba se je odločila za novo akcijo. Naročila je stroje za obdelovanje lesa in železa, ki bodo montirani v delavnici remize. Družba namerava namreč sama izdelovati priklopne vozove. Stari priklopni vozovi so nemoderni in nemogoči in so res nujno potrebni novi. Družba doseže s tem dvojni namen: prvič bodo vozovi cenejši, kakor če bi jih morala naročiti drugje, drugič bo pa zaposleno domače delavstvo, kar je gotovo velike važnosti.

VELIKI TRAMVAJSKI ROMET MED KRALJEVIM TEDNOM.

Ves čas kraljevega tedna je bil tramvajski promet v Ljubljani naravnost ogromen, rekordna pa sta bila sobota 5. in nedelja 6. septembra. V soboto je ljubljanski tramvaj prepehtal nad 37.000 potnikov, v nedeljo pa okrog 43.000. Družba je morala spraviti v promet vse razpoložljive vozove, pa jih je bilo včasih še premalo. Promet se je vršil kljub ogromnemu navelu v najlepšem redu in pripetila se ni nobena nesreča, kakor naši pošttravni železnikarji, so tudi tramvajski vozniki in sprevodniki storili več, kakor je mogoče zahtevati.

Sanacijski program angleške vlade

Včeraj je Macdonaldova vlada predložila zbornici svoj program za sanacijo državnih financ — Poleg znižanja plač in socialnih dajatev predvideva tudi povišanje davkov

London, 11. sept. s. Še nikdar se ni noben proračun pričakoval s toliko napetostjo in negotovostjo, kakor se je pričakoval naknadni proračun, ki ga je včeraj dopoldne predložil spodnji zbornici finančni minister Snowden. Iz početnih besed njegovega govora se ni jasno razvidno, kakšen bo v resnici, obstoja pa splošno prepričanje, da je proračunska slika še bolj črna, nego se je doslej mislilo. Finančni strokovnjaki parlamenta pravijo, da bo deficit znašal bržkone 170 milijonov funtov (43.75 milijard Dinarjev). Jasno je, da bodo za pokritje te ogromne vsote potrebne silne žrtve. Neizogibno je povišanje cele vrste davkov, zlasti na pivo, tobak in čaj, znižanje podpor brezposelnim za 10 odstotkov, omejitev pravice uživanja podpore za brezposelnost na 62 tednov, omejitev ostalih socialnih dajatev, znižanje učiteljskih plač za 15 odstotkov ter plač policijskih uradnikov za 12 odstotkov itd.

pa je prihranila na obrestih ameriškega dolga 19.5 milijona, tako da znaša primanjkljaj za to leto 74.5 milijonov funtov sterlingov. Snowden ceni deficit za prihodnje leto, če ne pride do sprememb v dohodkih in izdatkih, na 170 milijonov. Zato je znižanje državnih izdatkov bistvenega pomena. Prav tako je potrebno povišanje državnih dohodkov. Snowden je dalje dejal, da je devet desetink njegovih predlogov za sanacijo državnega proračuna sprejela že bivša delavska vlada. Ker se bo znižal fond za povračilo dolgov od

50 na 32.5 milijona, bo znašal čisti deficit za tekoče leto 39 milijonov funtov sterlingov, ki jih bo morala kriti država z novimi davki.

Po Snowdenu je govoril v imenu opozicije William Graham. Med drugimi je govoril tudi bivši trgovinski minister Walter Runciman, kar se zdi le redko, in zahteval, naj se prepove uvoz vseh luksuznih izdelkov.

O pomoči je zbornica brez glasovanja sprejela vse vladne predloge, nakar je bila seja zaključena.

Predsedniške volitve v Avstriji

Krščanski sociaki bodo kandidirali dosedanjega predsednika Miklasa ki bo najbrže tudi izvoljen

Dunaj, 11. septembra. AA. V Avstriji bodo 8. oktobra predsedniške volitve. Glavni kandidati za te volitve so že prijavljeni. Za predsednika bo najbrže izvoljen sedanji predsednik Miklas.

Dunaj, 11. septembra. d. Kakor smo že poročali, je sklenila krščansko-socialna stranka postaviti za kandidata na mesto predsednika avstrijske republike dosedanjega predsednika Miklasa. Ob tej priliki je bilo sklenjeno, da bo volil

predsednika narod in ne zvezna skupščina. Miklas bo nastopil samo kot kandidat krščansko-socialne stranke, dočim ostane meščanskim strankam na prostu, da postavijo lastne kandidate ali pa podpro kandidaturu Miklasa. Pogajanja za postavitev kandidature so trajala zelo dolgo. Precej burna je bila razprava o tem, ali naj izvrši volitev predsednika narod direktno, ali pa zaenkrat še zvezna skupščina.

Pristop Mehike k Društvu narodov

Newyork, 11. sept. g. Mehiki senat je pristop Mehike k Društvu narodov soglasno ratificiral. Obenem je zunanji minister Estrada podal izjavo, da Mehika ne priznava Monroeve doktrine.

Zeneva, 11. septembra. AA. Novi mehiški senat je odobril vstop mehiške države v Društvo narodov. Ta sklep je izzval v krogih Društva narodov veliko zadovoljstvo.

Pomanjkanje industrijskega delavstva v Rusiji

Moskva, 11. sept. g. V ruski industriji se opaža vedno večje pomanjkanje delovnih sil. Ljudski komisariat za poljedelstvo in industrijo je z ozirom na to sklenil, dati industriji na razpolago poljske delavce. V to svrhu se izdeluje načrt, ki predvideva zaposlenje poljedelskih delavcev v industrijskih obratih.

Konec telefonske stavke na španskem

Madrid, 11. sept. g. Skoraj po 10-tedenskem trajanju je bila telefonska stavka po vsej Španiji končana. Večina uradnikov in nameščenecv ostane v službi ameriške telefonske družbe, ki je priznala gotove ugodnosti pri plačah, toda pod pogojem, da bodo odpušteni oni uradniki, ki so aktivno vršili sabotažo.

Predsedniške volitve v Litvi

Kovno, 11. septembra. AA. Po novem zakonu bodo voliti v Litvi novega predsednika meseca decembra.

Švedsko posojilo v Ameriki

London, 11. septembra. g. Kakor javljajo iz Newyorka, se vršijo pogajanja o bančnem kreditu za Švedsko v višini 50—75 milijonov dolarjev.

Grof Bethlen ne gre v Italijo

Budimpešta, 11. sept. g. Bivši ministri predsednik grof Bethlen je izjavil sodrniku lista »Magyar Ország«, da je vest, da bo v najkrajšem času odpotoval v Italijo, brez vsake podlage.

Tudi Nemci začno štediti

Berlin, 11. sept. AA. Pruska vlada bo v kratkem izdala novo uredbu o štednji. Izdatki bodo znižani za 200 milijonov mark. Dohodke nameščenecv bodo uredili kasneje in jih zaenkrat vlada ne bo znižala. Pač pa bo vlada v teku dveh prihodnjih let ustavila vsako napredovanje uradnikov na višje položaje. V tem času odpadejo nadalje namestitve novih uradnikov.

D'Annunzijska proslava na Reki

Reka, 11. septembra. s. V nedeljo bo tukaj proslava 12-letnice prihoda D'Annunzia na Reko. Pripravljajo se tudi izleti v Trst in Zadar.

Ljudsko štetje na Poljskem

Varšava, 11. septembra. AA. Ljudsko štetje na Poljskem bo 9. decembra.

Prihod francoskih državnikov v Berlin

Berlin, 11. septembra. s. Laval in Briand bosta prispeela v Berlin v soboto 26. t. m. ob 23. uri.

Znižanje diskonta na Madžarskem

Budimpešta, 11. septembra. g. Diskont madžarske Narodne banke se bo z veljavnostjo od 11. septembra znižal od 9 na 8 %. Tudi lombardna obrestna mera se bo znižala od 9 na 8 %.

Tudi v Ameriki znižujejo plače

Newyork, 11. septembra. s. Vsem nameščenem in uradnikom newyorške borze z efekti, kakor tudi borze fondov so bili znižani plači za 10 %.

Iz policijske kronike

Danes je bilo na policiji prijavljenih več tatvin. Izpred Figovceve gostilne na Dunajski cesti je nekdo odpeljal mlinarju Janku Mihelčiču iz Dolskega 2000 Din vredno zeleno pleskano kolo znamke »Parizec«. — Iz odprte barake v Herbersteinovi ulici je bilo Ivanu Opeki ukraden 1300 Din vredno kolo znamke »Keruse«. Kolo je rdeče plesano in še dobro ohranjeno.

Pri mestnem kopalšču na Ljubljani je bil privezan čoln, last Rajka Justina. Pred dnevi je pa neznan storilec čoln odvezal in se z njim odpeljal ter ga še niso mogli izslediti. Justin ima 350 Din škode.

Kakor smo že poročali, so na velesesemu pridno poslovali žeparji. Gnečo na Marjini praznik je zopet izkoristilo več žeparjev. Pred dalmatinskim paviljonom je nekdo izmaknil Olgi Znidaršičevi ročno torbico, v kateri je imela dva zastavna listka od zagrebške zastavljavnice in enega od ljubljanske. Na zagrebški listka je bila zastavljena zlata ženska ura z zapetnico in posteljna odeja, na listek ljubljanske zastavljavnice pa zlat ženski briljantni prstan. — Ivan Pernat iz Mengša je bil tako nepreviden, da je te dni na klopi v parku Kralja Petra zaspal. V spanju ga je nekdo olajšal za listnico, v kateri je imel 200 Din gotovine ter zastavni listek ljubljanske zastavljavnice.

— Iz skladišča na Gosposvetski cesti 13 sta bili te dni ukradeni dve kolesi, moško znamke »Kaiser« in žensko znamke »Ergo« v skupni vrednosti 3100 Din. — Z dvorišča mizarkega mojstra Franca Škarja na Rimski cesti 16. je bil pred tedni odpeljan ročni voziček, vreden 200 Din, te dni pa manjši voziček v vrednosti 150 dinarjev.

Policija je prejela obvestilo od okrajnega sodišča v Cerknici, da sta iz tamšnjih sodnih zaporov pobegnili Anton Čadež, rojen leta 1907, na Verdu in pristojen v Borovnico, in Josip Centa, rojen 1907, v Želimljah, oba delavca brez stalnega bivališča. Oba sta obtožena tatvine. Čadež je čakal, kostanjevih last in temnopolt, oblečen pa je bil v ponošeno temno obleko. Centa je srednje močne postave, rujave polti, oblečen je bil v svetlo obleko.

ZGLASE NAJ SE

Na banaki upravi naj se javijo F. Vogrinc iz Otisilavca, S. Balen iz Celja, O. Jurč iz Slovenske Bistrice, J. Pavlič iz Pilištajna, J. Cerjak iz Leskovca, A. Lipar iz Mengša, G. Šter iz Ponikve, Jakob Mohorič iz Mošenj, Marija Gregorinčič iz Maribora, A. Šturm iz Spodnjih Sreč in Jakob Petrič iz Maribora. Imenovanim bo kot zavarovancem izplačana gotova vsota denarja od »Allgemeine Maatschappij van Levensverzekering en Luftrans« v Amsterdamu. Ker se bivališče teh zavarovancev oziroma njih dedičev doslej ni moglo ugotoviti, se vsa oblastva naprošajo, da poizvedujejo po njihovem bivališču oziroma njih dedičev, ki naj, sklicujoč se na ta razglas, predložijo banški upravi v Ljubljani svoje prijave s točnim imenom, priimkom in naslovom, dan zavarovanja, zavarovano vsoto in številko police. Prijavi naj prilože police ali pa pobotnico s splošnimi podatki.

Sadbarske razstave

Beograd, 11. septembra p. V umetniškem paviljonu Zurovič bo od 19. do 21. t. m. velika pokrajinska razstava vina iz sadja, ki jo priredi Glavni savez vinogradarja in sadjara. Razstavljalcem je ministrstvo za promet dovolilo za prevoz blaga, kakor tudi za udeležbo 50 % popusta na železnici.

Beograd, 11. septembra. AA. S sklepom prometnega ministra je dovoljena polovična vožnja na povratku vsem udeležencem sadne in vinske razstave v Sremskih Karlovcih, ki se bo vršila od 25. septembra do 1. oktobra t. l.

Avtomobilska nezgoda

Zagreb, 11. sept. n. Popoldne so našli na glavni cesti pri Odri mrtvega 38-letnega seljaka Frana Skruška iz vasi Hraščice, ki ga je ubil neznan avtomobil, ko je drvel po cesti med 12. in 1. uro popoldne. Avtomobil ga je podrl na tla, prebil hrbtnjačo in ga poškodoval tudi na glavi. Policija je uvedla preiskavo, da ugotovi, čegav je bil avtomobil.

Bombažna kriza v Ameriki

Washington, 11. septembra. s. Kakor se zatrjuje, namerava predsednik Hoover osnovati urad za izvoz bombaža. O tem je ponovno konferiral s predsednikom Federal Reserve Bank of New York, Mayerom. Zdi se, da bo Hoover sklical zaradi te zadeve posebno konferenco. O rešitvi tega vprašanja obstojajo doslej štirje predlogi. Država Louisiana predlaga, naj se prihodnje leto sploh več ne seje bombaž. Država Misouri predlaga, naj es letos pobereta samo dve tretjini letine; država North Carolina predlaga, naj se letos pobereta samo dve tretjini letine; pa razpravljala o produkciji in prodaji bombaža v celoti, dočim je stavila država Alabama predlog, naj se določijo stalne cene bombaža.

Zvišanje carin na Nizozemskem

Haag, 11. septembra. AA. Nizozemska je sklenila povišati carino od 8 na 10 %, da pokrije letošnji primanjkljaj državnega proračuna.

Padec nemške marke na praški borzi

Praga, 11. sept. h. Na današnji borzi je nemška marka padla na 760. Včeraj je notirala še 798.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize. Amsterdam 2282.82 — 2289.66, Bruselj 787.25 — 789.01, Curih 1104.15 — 1107.45, Dunaj 795.75 — 798.15, London 275.10 — 275.92, Newyork 5651.87 — 5668.87, Pariz 221.99 — 222.65, Praga 167.62 — 168.22, Trst 296.12 — 297.02.

INOZEMSKA BORZE.

Curih. Beograd 9.04, Pariz 20.10 %, London 24.91 %, Newyork 312.87, Bruselj 71.35, Milan 26.82 %, Madrid 46.25, Amsterdam 206.80, Berlin 119.75, Dunaj 72.07, Sofija 3.71, Praga 15.19, Varšava 57.40, Bukarešta 3.05 %.

Ali si že obnovil članarino Vodnikove družbe za letos

Vedno večji naval na gimnazije

Zanimivi statistični podatki o frekvencah na nekaterih naših srednjih šolah

Ljubljana, 11. septembra.

Pod platnami na Krekovem trgu je živahen glasen, da ga ne spravijo vsi vrabci vsega leta tako živahnega skupaj. Študentovski semenj je tam, ki naznanja pričetek šolskega leta.

Radi se ponašamo, da smo inteligenčni narod in šolan, vendar se nam pa zdi, da prevelik del mladine hrepeni in da je prevelika uka želja — zvita kača vso to množico mladine pripeljala v mesto.

Vse hoče biti gospod in vse tiši na gimnazije, ki delajo uradnike t. j. tisti stan, za katerega vsakdo ve in se pritožuje, da je najslabše plačan. Le majhen del absolventov gimnazij in absolventov univerz ima toliko poguma, da bi stopili na pot konkurence. Staršem in mladini ne gre toliko za plače, kakor za blaženo penzijo. In še vedno je ves svet preverjen, da je starost zavarovana le v državni službi. Tekmovanje z uma svetilnim mečem je riskantno in tudi težko, čeprav zmagovalcem v tem boju prinaša zlate lovorjave vence.

Obrnili smo se na ravnateljstva naših gimnazij in smo zvedeli, da je naval na naše gimnazije še vedno večji. Najbrže je pa število letos doseglo vrhunec in rekord, vendar pa ne zaradi tega, ker se je morda omajala vera v lukrativnost državnih služb, temveč zato, ker dokazuje statistika, da od leta 1922 in 1923

pada število porodov.

Deset let bo torej preteklo že prihodnje leto, ko bomo tudi na naših srednjih šolah opazili, da se ne množijo, temveč da nas je vsako leto manj. S tem pa, če so vetrovi iz katekolske strani tudi k nam zanesli bacile bele kuge, še ni dokazano, da smo se spametovali. Belo kugo imenujemo samo zato, da ne bi kdo mislil na degeneracijo našega naroda. Padanje števil rojstev je socialen pojav današnjega časa, ki se je nas šele dotaknil. Pri tem pa nikakor ne moremo misliti, da smo se urbanizirali — pomeščanili, zakaj Slovenci smo še vedno popolnoma na zemljo privezani plemo. Na cesti leži naša deželica, ki po njej hodijo narodi s severa na jug in z vzhoda na zapad. In s tem popotniki zgodovine hodijo tudi ideje.

V Ljubljani se je nekdanja realna izpremenila in se sedaj imenuje I. realna gimnazija z realnimi oddelki. Lani ob pričetku šolskega leta je imela 879 učencev, letos je pa na zavodu

vpisanih 935 učencev

ki je med njimi samo 10 deklet. Med počitnicami predpisani sprejemni izpit je napravilo 169 kandidatov, a 38 jih je pri izpitu padlo, kar pomeni celih 18%. Številka je velika, vendar pa ni presenetljiva, če pomislimo, da so šolarji šele v počitnicah zvedeli, da bodo morali pred vstopom na srednjo šolo delati izpit. Dolgo let je bil ta izpit ukinjen, ker se je srednja šola zanesla na osnovno šolo, sedaj je pa začela zopet izbirati in prebrati otroke po sposobnosti in talentih. Ti talenti se seveda izkazujejo v poštvenosti in analizi stavka. Na počitnicah je tiste srečne otroke, ki so bili namenjeni za gospode, zadela usodna vest, da morajo delati izpit, in ta vest jim je uničila počitnice in jih pretresla, da so mnogokaj pozabili, čeprav so bili v osnovni šoli najboljše pripravljenci za napredovanja pri nadaljnjem šolanju. Kakor je bil za mladino ta izpit usoden, tako je neroden za direktorje srednjih šol, ki morajo naenkrat skrbeti, kako naj nove učence spravijo pod streho. V starih časih so delali sprejemne izpite ob koncu šolskega leta, da so imeli otroci vselej počitnice, direktorji pa vedeli, koliko učencev. Naglica je vzrok, da danes direktorji ne vedo, kam s svojimi učenci in kdo jih bo poučeval.

Ker je na I. realni gimnaziji z realnimi oddelki blizu 1000 učencev, bo imel letos zavod 22 oddelkov, imeti bi jih pa moral po pravilniku 24, saj bo prvi razred imel 4 oddelke, pa tudi v drugem razredu je toliko učencev, da bi lahko imel enako število oddelkov. Zaradi množine otrok in pomanjkanja učnih moči bo moral biti na tem zavodu reduciran pouk, kar pomeni, da bo 10 oddelkov tega zavoda moralo hoditi v šolo tudi popoldne dvakrat na teden. Vendar to še ni tako hudo, saj bi morali po strogem pravilniku učenci I. realne gimnazije hoditi v šolo celo štirikrat na teden tudi popoldne.

Profesorji bodo preobloženi z urami, zlasti pa filologi, vsi profesorji bodo pa imeli čez maksimum ur. Manjkajo namreč trije učitelji, ki ni niti najmanjšega upanja, da bi se njih mesta mogla zasedeti, a paralelno tudi ni več močeno ustanoviti, ker je sicer velika stavba zasedena z učenci do zadnjega kotička.

Edino prava latinska šola je še državna klasična gimnazija v Tomanovi ulici za Narodnim domom. Ah, takorektole vsa spoštovanja vreden relikt našega po principih in naukih tega zavoda rapidno nazačujejočega naroda. Pri tem groznem spoznanju naj pa naš dobi narod vendar še tolaži spoznanje, da je na tem klasičnem zavodu vpisanih natanko

780 učencev,

ki je med njimi tudi 119 brislih deklet. Ne pomajjiva številka in nevarna za red, zakaj, kaj bo, ko bodo po absolviranih naukih te klasične dekleta pritisnile v lomecat. Letos je direktor g. dr. Janko Lokar sprejel v svoje okolišje

177 absolventov osnovnih šol

ki jim bodo gospodje profesorji od sedaj dalje kot prvostolcem morali reči »vik«. To nadebudno mladino je gospod direktor razdelil v 4 oddelke, a na vsem zavodu bo odgovarjal za 18 oddelkov. Nič več in nič manj kakor lani. 4 razredi so prenapolnjeni in bi morali imeti še paralelke, ali ne gre zaradi proračuna in pomanjkanja učnih moči.

Na ta zavod se je oglasil najboljši material, kakaj pri sprejemnem izpitu so padli le 4. Vsi ostali so pa prišli pripravljeni prav dobro. Izjava g. direktorja je najlepša pohvala našemu učitelstvu na osnovnih šolah.

Profesorji in učitelji, ki jih je sedaj na zavodu 32, bodo morali pri tej množini učencev in razredov seveda imeti maksimalno število ur. Ker je v posameznih oddelkih preveč učencev, so tudi učilnice napolnjene in premajhne. Ker g. direktor zaupa v statistiko padca rojstev, ki jo je sestavil naš v Ameriki študirani zdravnik g. dr. Mis, je mnenja, da zavoda ne bo treba povečati, pač pa

Ljubljana rabi več modernih stavb za osnovne šole.

Popolnoma drugačnega mnenja je pa upravičeno direktor III. državne realne gimnazije g. Kuno Hočvar. Nekdanji Walterjev zavod, ki ga je Ljubljana že pozabila, je sedaj zasilno zavetišče popolne srednje šole. Solčna vajena mladina se gneče v zatohlih učilnicah in preriva po ozkih hodnikih. Prostora ni in ni zraka, kakaj poslopje je podobno protipredpisni kaznilnici. Če bi higijena imela kaj oblasti, bi bila ta šola na mah zaprta. Za pijance je nevaren polit prtlj v beznici, za nado naroda — mladino je pa prav dober prežvečen smrad v premajhnih učilnicah.

V tem tesnem poslopju je namreč vpisanih

711 učencev

in k sreči ni med njimi nobene deklice. Kakopak, saj so fantje krepki in v večini od tem, kjer se uče prenašati še hujše.

V I. razred je bilo sprejeto 178 dečkov, ki se bodo učili v 4 oddelkih. Pri sprejemnem izpitu jih je padlo 11 in pol odstotka, kar je čisto razumljivo zaradi nepripravljenosti vanega izpita. Res je, da se jih je predvsem k sprejemnemu izpitu oglasilo le 4 odstotke tistih, ki jim je naključje pretrgalo pot h gospodu. Ves dan bo ta stara, tesna hiša nabita z mladostjo, ki bo strelala kakor v narobe smilnu na končnicah panjev. Na tistih mlinih grede stare babe notri, ven pa prihajajo zorne device, sem pa pošiljamo otroke, ki nam jih bosta čez 8 let, kar jih bo ostalo, vrnila mrak in tesnoba kot mlade starce. Reduciran pouk mora biti na tem zavodu, ker ni dosti učnih moči, zamašile se bodo pa kvečjemu luknje v eventualnim premeščanjem profesorjev.

Uspehov pri reduciranem pouku v takih prostorih ni mogoče pričakovati dobrih, saj na tej vzgojivni tpe prav tako učenci, kakor učitelji, a pred vrati stoji diplomirani vzgojitelji brez službe in eksistence, ker je ključ zavoda obesen na ključu proračuna.

Lani je bilo na tem zavodu 15 oddelkov, letos jih pa mora biti 18. Sicer je samo 13 učilnic, vendar bo pa moralo biti 18 razredov, zato bo pa v 5. razredih pouk tudi popoldne.

Doli na Poljanah vlada milo II. državni realni gimnaziji direktor g. Bogumir Remec. Skoraj bi mu rekli »gospa direktorica«, ker je letos

vpisal 200 samih deklic,

fantov pa v I. razredu ni več. Lani je bilo v tem inštitutu 892 vpisanih, letos jih je pa 899 in med njimi je 682 učenek. Prvi razred bo imel tudi 4 oddelke, ves zavod pa celo 21. V vseh oddelkih I. razreda bo tudi popoldanski pouk, drugače pa pouk ne bo reduciran in le provizorno bo padla po 1 ura na ta račun. Učne moči so po zakonu zaposlene do maksimuma, učilnice je pa premajhne in se morajo rabiti za učilnice tudi kabineti in fizikalna dvorana. Če bodo učne moči obolevale, kar je zaradi prevelikega napora pričakovati z vso gotovostjo, bo seveda ogražen pouk in s tem tudi uspehi naši izveličavni latinski šoli zaupane mladine.

O liceju, ki se sedaj imenuje mestna ženska realna gimnazija, še nimamo podatkov, ker o sprejemu odloča magistrat, na učiteljsko, ki je nanj vsako leto večji naval, je pa šele danes vpisovanje.

Napredovanja

v naši vojski

V čim rezervnega kapitana I. klase so pomaknjeni kapitani II. klase pehotni: Slavko Jakovec, Branko Galjer, Josip Sever, dr. Dragotin Skapin, dr. Matko Heric, Ivo Lesič in Josip Trpin, artiljerijski Stanko Hladnik, Oto Urban in Dragotin Graur, sanitetski dr. Leo Travnar, dr. Franjo Kogoj, dr. Branko Koščič, dr. Pavel Pance, dr. Martin Žižić in dr. Josip Niko. Veterinarski: Franjo Koidel in Vekoslav Rigler, apotekarski Josip Hofman in Stanko Hočvar, konjeniški Rudolf Ehrenfreund in sodni Slavko Čop.

V čim rezervnega kapetana II. klase poročniki pehotni: Ivo Tomc, Aleksander Ostrogonč, Janko Mrlavec, Aleksander Koprivec, Viktor Zemljčič, Jožef Završnik, Jože Paškulin, Franjo Štinec, Anton Žerjal, Ivan Veseliko, Ivan Vilhar, dr. Antos Kalfež, Slavko Petrovič, Armin Atlas, Milan Mikani, Ivan Hrček, Stanišlav Zagar, Josip Rugoli, Ivan Plevnik, Fedor Preudenreich, sodni Vojislav Vujačec, inženjer-

ski Hugo Schell in Josip Vedenig, intendant Josip Robih.

V čim rezervnega poročnika podporočniki pehotni: Martin Košuta, Milan Ljiljak, Rudolf Komaver, Franjo Bles, Slavko Vesele, dr. Karl Helbich, Anton Korčmaroš, Anton Ladin, Stanislav Svetek, Dragotin Lužanec, Marijan Kolenc, Henrik Müller, Franjo Ivačić, Filip Stantenberg, Domijan Serajlak, Ivan Supančič, Hinko Kon, Maks Pirč, Cvetko Krebelj, Ivan Steger, Josip Radanič, Slavko Kirjakovič, Franc Igljič, Maks Sejk, Bogomil Gerlanc, Franc Petrač, Friderik Černel, Vilko Frankel, Dragotin Frankl, Ivan Dedl, Peter Bigule, Ferdinand Hribovič, Alojz Marčič, Franjo Šolaj, Franjo Matkovič, Dragoljub Drobnjak, Gregor Majcen, Dragotin Deisinger, Pavle Juršič, Franjo Srdar, Ivan Cvetko, Božidar Bulovec, Vencoslav Ban in Slavko Mikol.

Artiljerijski Novak Andrej, Friderik Tomašek, Ludvik Sturm, Slavko Klein, Vladimir Kalenber, Anton Zmuc, Janko Dekleva in Ivo Matičič, konjeniški Karlo Sever, Josip Dajč, Rudolf Frank in Julij Glaser; inženjerski Albert Struna, Josip Bač, Dragotin Košek, Avrel Koščič in Ivan Gredelj, zrakoplovni Vinko Pravdic.

V čim rez. niž. vojnega uradnika III. klase nižji vojni uradniki IV. klase ekonomske stroke: Emil Fischer, Slavko Stanišič, Ante Škarič, Alojz Kugovnik, Ludovik Ziberna, Mirko Sekereš, Iv. Gabrijl, Srečko Hršlj, Valentin Frec in Josip Letnik ter inženjersko - tehnične stroke Vladimir Premelj; v čim rezervnega sanitetnega podpolkovnika je pomaknjen major dr. Jerko Božič.

Zahvala

Dnevi Kraljevega tedna so minili v najlepšem redu in razpoloženju. V teh dneh proslave desetletnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. je zopet ves naš narod brez razlike stanu javno izrazil svojo vdanost kraljevemu domu, tisoči in tisoči so dokazali, da gojijo globoko ljubezen in spoštovanje do vladarske hiše, izražali so pa tudi svojo neomajno ljubezen do države in do svojega naroda. Pri vseh prireditvah tega velikega tedna je vladal povsod vzoren red in disciplina in le temu je zahvaliti, da so slavnosti potekle brez vsake nezdode.

Bodi tem potom izrečena iskrena zahvala vsem! Vsem — brez razlike! Zlasti pa iskrena zahvala sosedom, ki so z veliko požrtvovalnostjo sodelovali pri teh slavnostih bodisi s tem, da so okrasili domove in izložbe, bodisi da so z veliko ljubeznijo sprejemali tujce ter jim šli v vsakem pogledu na roko. Iskrena hvala javni straži, ki je požrtvovalno izpolnjevala svojo težko nalogo, osobito zahvala železnice, ki je imela v teh dneh najnapornejšo službo, a je vrislo z občasovanjem vredno požrtvovalnostjo, iskrena hvala gasilcem in vsem rediteljem, ki so vzorno vzdrževali red in s tem pripomogli k popolnemu uspehu slavnosti. Iskrena hvala tudi Sokolstvu in vsem ostalim društvom, ki so v tako ogromnem številu sodelovali pri manifestacijah ter izkazala čast Velikemu Kralju Osvoboditelju.

Iskrena hvala vsem, ki so na katerikoli način sodelovali pri teh slavnostih zlasti narodnemu gledališču, pevskim zborom in godbam.

Prav posebno zahvalo izrekam tudi oboru za postavitev spomenika Kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju, ki je izvršil vsa ogromna dela za postavitev krasnega spomenika, ki naj še poznim rodovom priča o veliki hvalečnosti našega naroda Kralju Osvoboditelju.

Hvala pa tudi vsem, ki ste prihiteli na slavnosti Kraljevega tedna iz vseh krajev naše domovine! Uverjen sem, da se niste vračali razočarani: vsi gledamo ojačeni v svojih dušah po teh dnevih s polnim zaupanjem v bodočnost.

Ljubljana, dne 9. septembra 1931.

Zupan in mestni načelnik: dr. Dinko Puc I. r.

Nadsvetniku Kilarju v slovo

Ljubljana, 11. septembra.

Včeraj popoldne smo ga spremili na isto tiho domovanje, odkoder ni povratka. Letos na Jernejevo je dopolnil svoje 82. leto, ko mu je življenska lučka že pojemale, a 9. t. m. je ugasnil, upehan od dolgega pota. V Škofji Loki je zagledal dan 16. avgusta 1849. kot sin posestnika in kranjskega, ki je bil posebno inteligenčen, saj je v mladosti sollicitiral v pisarni bivšega svojega šolskega tovariša, notarja Trilerja. Oče Matija je torej tudi želel imeti študirane sina in poslal Jernečka na gimnazijo v Kranju in nato v Ljubljano. Navdušen in krepko zavedni so bili takratni ljubljanski dijaki: ljubili so Prešerna, Levstika, Jurčiča, Ljuba Leona Tavčarja in Stritarja. Dunajski »Zvonec« in »Slovenski Narod« so prebirali kakor svetopisno. In ko je Jernej Kilar s svojimi tovariši, župnikom Ivanom Vrhovnikom, Ivan Vrhovcem, kasnejšima zgodovinarjema in drugimi leta 1873. maturiral, so se dali abiturienti fotografirati s kipom Josipa Stritarja. S tem so hoteli izraziti svojo vero v Stritarjevo nacionalna, estetska in politično borbena načela. Takih maturantov danes pač ni več! —

Težko je bilo tudi Jerneju Kilarju izbrati poklic. Imel je pedagoško dušo in že kot višji gimnazijec je poučeval mladino: tri leta na bivši Waldherrovi šoli in bil kasneje vzgojitelj Galileove dece na gradu Bistri pri Vrhniki. Po maturi pa se je odločil, da vstopi v semenišče, da bi najlažje deloval za narod in dospel najhitreje do kruha. Rajši bi bil odšel na vseučilišče, da bi postal profesor. Toda starši, premalo inovitni, mu želje niso mogli izpolniti. Ali živahnemu Jerneju tudi v semenišču ni bilo obstanke; izstopil je torej, dasi je težko ostavil najljubšega tovariša Vrhovnika, ki je vztrajal. Ostala pa sta si zvesta prijatelja do konca.

Jernej je prestopil k davkarji, ker je

bil izvrsten računar in nato služboval v Cernomlju, Škofji Loki, Trzinu in Velikih Laščah. Povsod je po narodnih društvih vneto sodeloval in kot vrl tenorist izredno prožnih in zvinkovih višin vneleuspešno prepeval v takratnem izvrstnem tržičkem kvartetu. Bil je silno simpatičen, vedno vesel družabnik, vztrajen turist, vzgleden uradnik in značaj brez žela in strupa, zato popularen povsod, kjer je služboval. Kot odličnega kvalificiranca ga je pozvala ljubljanska vlada k svojemu računskemu odjelu, kjer je naglo napredoval do nadsvetnika in po 38letnem službovanju leta 1913. stopil v pokoj.

Vzorno je odgojil štiri sinove in eno hčer: dva sta bila računska uradnika, eden je višji uradnik Trboveljske premožkopne družbe, a četrti aktiven polkovnik, hči, bivša učiteljica, pa žena novomeškega veletrgovca. Familija kakor oče muzikama, bistra in dobrodušna! In bogata prav tako živahnih, petju, glasbi in sportu vdanih vnukov kakor dedek!

Z Jernejem Kilarjem je odšel v večnost eden najstarejših, povsod znanih, spoštovanih ljubljancov. Veliki izprevod je dokazoval, da je imel pokojnik in ima njegova obitelj mnogo prijateljev.

Poleg mnogoštevilnih sorodnikov in ožjih znancev so se udeležili izprevoda gosp. divizionar general lič, gosp. polkovniki topniškega in pešpolka, mnogo višjih častnikov, zastopniki mestne občine, državnih finančnih uradov, družbe C. M., raznih društev, mnogo dam itd.

Počivaj v miru, zlata duša slovenska!

Kapucinski most v Celju

Celje, 10. septembra.

Često se čuje, da je Celje eno najlepših jugoslovenskih mest, zlasti tujci in letoviščarji ga ne morejo prehladiti. Ciste ulice in lep park so ponos Celja. V povojni dobi se je Celje prav lepo razvilo, le dve napaki ima, ki ju bo treba vsekakor v kratkem odstraniti. To je staro kresliško poslopje, prava podrtina, in pa lesen kapucinski most, ki je že zopet šepav na vseh koncih in krajih. Ta most bolega na starostni onemoglosti in je podoben betežnemu starčku, kateremu tudi najboljša zdravniška pomoč ne more pomagati, pa naj ga zdravniki še toliko pitajo z raznimi injekcijami. Most, ki se je že davno preživel in doslužil, se ziblje ob najmanjšem prometu, kakor stara baika.

V sredo je pregledovala most komisija zastopnikov mestne in okoliške občine. Ugotovila je, da je potreben nujenega popravila, ker bo nastala sicer nevarnost za ves promet. Komisija je ugotovila, da bi bil za popravilo, ki bi zadostovalo le za nekaj let, potreben znesek 200.000 Din. Most je bil po vojni že večkrat popravljen in bi zneski, ki so se izdali za popravila, zadostovali že približno za nov betonski most. Mestni očetje in oni iz okoliške občine bodo morali skupno z bansko upravo v Ljubljani resno proučiti vprašanje, ali bi ne kazalo postaviti nov betonski most, da bi se na ta način enkrat za vselej odpravila ta večna stiska. Nov most bi stal okrog 1.200.000 Din in znesek 200.000 dinarjev za popravilo bi se naj porabil za amortizacijo in obrestovanje kapitala. To posojilo bi bilo v Celju najpopularnejše. Kakor sem poučen, bi k stroškom novega mostu prispevala polovico banska uprava, drugo polovico bi pa nosili obe občini in cestni odbor.

Nastane pa vprašanje, kje naj novi most stoji. So tri verzije, ki imajo vsaka svoje pristaše. Eni so zato, da bi stal most na sedanjem prostoru, drugi hočejo, da se most preloži na kraj, kjer je sedaj železniški, tretji pa zastopajo stališče, da naj gre novi most višje od sedanjega tako, da bi bil dovoz do njega od Glavnega trga mimo farne cerkve in preko sedanje kaplanije. Ta tretja verzija se mi zdi najboljša. Glavni trg bi dobil s tem potrebno odvodno žilo, odstranjen bi bil nevarni ovinek pri Posavčevih lekarni, kjer je nevarna past za vsakovrstna vozila, obenem bi pa bil odprt svet na parcelah ob Savinji. Dobro bi bilo, da bi se slično, kakor se v Ljubljani, tako v vrašanja tretja, tudi pri nas dala prilika citateljem, da javno obrazlože svoje mnenje v prid ene ali druge verzije. S tem je odprta debata in prosimo vse one gospode, ki so na stvari zainteresirani, da jo nadaljujejo. I. Rak.

Zanimivosti iz domačega sporta

»IZKLJUČENJE ZIMSKO - SPORTNEGA SAVEZA«

Pod tem naslovom je priobčil včerajšnji zagrebški »Jutarnji list« nastopno vest: »Zalostno in neugodno vest čitamo v včerajšnjem dunajskem »Sporttagblatt«. Glasi se: Predsedništvo internacionalnega drsnega saveza je izključilo iz vrst svojega članstva jugoslovenski drsnali savez (jugoslovanski zimsko - sportski savez). Ta sportski forum je lani večkrat opozoril jugoslovenski savez, naj uredi svoje obveznosti, vsi opominli so pa ostali brezuspešni. Zato je bil mednarodni savez prisiljen črtati naš savez iz svojega članstva«

»Jutarnji list« pripominja, da je izključitev našega saveza sramota in lahko miselnost vodi JZSS, ki ima svoj sedež v Ljubljani. Ne vemo, kako se bo JZSS zaradi nepokorščine in zanemarjanja dolžnosti zagovarjal pred svojim vrhovnim forumom...

Informirali smo se v tej zadevi pri tajniku JZSS g. Josipu Gorcu, ki nam je dal rade volje pojasnil vse, kar bo zanimalo sportno javnost. Gre za formalno zadevo. Res je, da je ostal JZSS mednarodni drsnali savez, dolžan članarino. Prejeli smo od mednarodne federacije opomin, naj uredimo svoje obveznosti, odgovorili smo pa, da je JZSS v neugodnem finančnem položaju in

da naj nam dajo plačilni rok, ker smo pripravljali poravnati vse obveznosti, čim dobimo obljubljene nadpore od raznih oblasti. Namesto roka so nas izključili. JZSS je imel letos ogromne stroške z zimskosportnimi prireditvami: in bilo mu je obljubljeno, da dobi večje podpore, ki so pa žal izostale. Tudi drsnala sezona je že dve leti izredno slaba. Savez bo gotovo poravnal svoje obveznosti v najkrajšem času. O zadevi bomo razpravljali na prihodnji seji JZSS in bo izdan tozadevni komunique

LEP USPEH NASE SPORTNICE NA DUNAJU.

Na prostoru WAC na Dunaju se je vršila v sredo mednarodni lahkoatletski miting, katerega se je udeležila tudi gđe. Jelka Tratnikova, članica ljubljanske Ilirije. Tratnikova je bila prva pri skoku v višino z zaletom. Skočila je 140 cm visoko, kar je pa pod njeno običajno marko, kajti običajno skače do 148 cm.

KDO JE JIM LYGGET?

V soboto in nedeljo se bodo vršile v Ljubljani zanimive sportne prireditve v Unioni se spoprimejo najboljši boksači Jugoslavije za prvenstvo države, borb se pa udeležijo tudi sloviti bivši bokserki prav v welter kategoriji, Jim Lygget. Krepki črnci, ki je že več dni v Ljubljani, je bil v sezoni 1926-27 trener današnjega svetovnega bokerskega prvaka Maksa Schmelinga in njegov partner v krogu (sparringpartner). Prišel je v Jugoslavijo, da tudi pri nas propagira boks. Za nastop bivšega svetovnega prvaka vlada v Ljubljani precejšnje zanimanje. Prireditve se bo vršila pod okriljem jugoslovanskega težkoatletskega saveza, organizira jo pa SK Ilirija v Ljubljani.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Petek, 11. septembra, katoličani: Prot. in Hajacin; pravoslavni: 29. avgusta: Obglavljenje Janeza Krstnika. DANAŠNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Grock.

Kino Dvor: Čirkus.

Kino Ideal: Pariska ljubezen.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Trnkoczy, Mestni trg 4; Ramor, Miklošičeva cesta 20.

Maurice Chevalier triumfira

K veliki premieri Oskar Strausove opere »Valček čare, kjer igra Maurice Chevalier glavno vlogo in sicer tako sijajno in s tolikim uspehom, da je s tem filmom po mnenju svetovne kritike prekosil samega sebe.

Svetovni tisk poje slavošpeve, ves New York pa poje melodije iz Oskar Strausove opere »Valček čare. Evropsko časopisje prinaša navdušene članke o naj-novejšem Lubičevem delu »Smehljajoči se poročnik« ali »Valček čare, v katerem igra Maurice Chevalier glavno vlogo.

Uspeh tega filma je pripisovati deloma talentiranemu režiserju Lubiču, v prvi vrsti pa glavnemu junaku filma Mauriceu Chevalieru. Ta izredni igralec, ki je bil še pred leti samo ljubljeneč pariške publike, ko je nastopal po pariških kabareti, je postal ljubljeneč vsega sveta. Mnogi kritiki so že poskušali odkriti tajnost njegovih uspehov, toda zaman. Eni trdijo, da je pripisovati njegove uspehe njegovi osebni privlačnosti in simpatični zunanjosti, drugi zopet trdijo, da je Maurice največji mojster mimike in da tiči v tem vzrok njegove priljubljenosti. Najbrž imajo prav eni in drugi, kajti Maurice Chevalier ima mnogo privlačnosti v svojem nastopu ter načinu izražanja in petja. Chevalier je pač igralec velikih vrlin.

Lubič je angažiral za svoj film »Valček čare« najboljšo moč. Claudette Colbert je ena najtalentiranejših filmskih umetnic in tudi Myriam Hopkins je znana in izredno sposobna filmska igralka. Oskar Strausova muzika iz opere »Valček čare« je pa kot nalašč prikladna, da mahoma osvoji srca poslušalcev, in tako poje zdaj te popevke ves New York. Velike težave je imel Lubič s tem, da je spravil v film prave dunajske tipe, ki so imeli nalogo predstavljati predvojni Dunaj. Tudi to se mu je v splošnem posrečilo in zdaj se naslajajo ob poživljeni in prenovljeni Oskar Strausovi opereti »Valček čare« milijoni navdušenih poslušalcev.

V profesorjevi rodbini.

Zena: Opozoriti te moram, da nisi oblečen tako dobro, kakor si bil prejšnjega leta

— Saj tudi ne morem biti, ker nosim že 10 let eno obleko.

Neverni Tomaž.

— Ko sem prišla na svet, ja oče obljubil, da mi da vsako leto za god 1.000 Din. In zdaj imam že 23.000 Din.

— Kdaj ti pa plača tisto, kar ti je dolžan?

Tem slabše.

— Papa, kaj pa imaš proti mojemu ženinu?

— Ni mi všeč, da te hoče vzeti samo zaradi denarja.

— To pa že ni res. Saj mi je prisegel, da me vzame tudi brez beliča.

— Tako bedast je? Tem slabše, potem takem pa res ni za mojega zeta.

Prpravite se na veliko premiero popularne čarobne in nepozabne

Oskar Strausove operete

V glavni vlogi

Maurice Chevalier

Navdušene kritike in slasospevi!

Jutri premiera!

Ne pozabite si nabaviti vstopnice že v predprodaji!

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

Valček ob čar
SMEHLJAVOČI
SE POROČNIK

Dnevne vesti

— Iz državne službe. Premeščeni so h glavni carinarnici v Zagrebu viš. carinski kontrolor carinarnice v Ljubljani Nikola Albanec, h glavni carinarnici v Ljubljani za viš. carinskega kontrolorja carinski inspektor carinarnice v Makarski Franjo Glavičič, h glavni carinarnici v Novem Sadu pa carinski kontrolor v Sarajevu Viktor Herman. — V komercialnem od delu direktije državnih železnic je imenovan za poverjenika dosedanj v pokojni inspektor trgovskega ministrstva in dnevnika istega oddelka Franjo Cigoj. Vpokojna sta pri generalni direktiji državnih železnic viš. tajnika Franjo Arh in Ljudevit Jereb.

— Kongres jugoslovenskih pravnikov v Skopju. Kakor že javljeno, se bo vršil kongres v dne 4., 5. in 6. oktobra. Dovoljena je tudi četrtinska vožnja. Zadevni razglas bo v najkrajšem času objavljen. Rok za prijavo je podaljšan do vključno 15. t. m. Pozneje prijave kakor tudi prijave brez nakazila članarine se ne upoštevajo. Članarina znaša 100 Din, za uradnike 60 Din, za rodbinske člane prvih 90 Din, drugih 50 Din. Legitimacije se bodo razpisovale 20. t. m. vsem onim udeležencem, ki so vplačali tudi članarino. Pozivamo zato vse, ki tega še niso storili, da članarino takoj nakazejo. Zato pozivamo tudi, ki so se prijavili za kongres, a niso obenem tudi člani društva »Pravnik«, da nakazejo obenem tudi članarino za društvo »Pravnik« v znesku 60 Din. — Stalni odbor.

— Hvalevredna gradbena akcija. Zagrebška mestna elektrarna ima v letošnjem proračunu 2 milijona Din za zidanje delavskih stanovanjskih hiš. Zgraditi namerava pet večjih hiš po 50 stanovanj.

— Pohljanje draginje v Zagrebu. V Zagrebu imajo poseben občinski odbor za pobiranje draginje. Najprej se je lotil ta odbor mesa in drv, zdaj pa hoče pritisniti še na hišne posesnike, da znižajo najemnine za stanovanja in lokale. V mestnih hišah v Zagrebu se dobi stanovanje z eno sobo s številnikom za 150, s tremi sobami, kuhinjo in kopalnico pa za 1100 Din, dočim znaša najemnina v privatnih hišah za eno sobo s kuhinjo 600 do 800, za tri-sobno stanovanje s kuhinjo in kopalnico 1500—2000 Din. Najemnine za manjše lokale se gibljejo med 500 do 2000 Din mesečno. V Zagrebu morajo odračunati nameščeni in delavci približno polovico vseh dohodkov za stanovanje.

— Opozorilo avtomobilistom in voznikom. Okr. cestni odbor v Čabru razglašja, da je banovinska cesta Rakov - Lož - Prezid - Čabar - Gašparci in sicer na črti Babino polje - Prezid zaradi popravil do preklica zaprta.

— Za mrtve proglašeni. Dež. sodišče v Ljubljani je uvedlo postopanje, da se proglase za mrtve mizarski pomočnik v Celovcu Janez Zlate, rojen na Jami, France Keržič iz Vodice, posestnikov sin iz Setnika Josip Trobec, njegov brat Janez in posestnikov sin iz Smlednika Anton Stojan. Zadnji štiri so odšli v začetku vojne na bojišče in se niso vrnili.

— Zrebanje loterije Jadranske Straže. Na praznik 8. t. m. se je vršilo v Beogradu pod nadzorstvom državnih oblasti glavno zrebanje loterije Jadranske Straže. Uradna lista bo objavljena 20. t. m. in prodajalci srečk naj do tega dne obračunajo. Pozneje Jadranska Straža ne bo sprejemala vrnjenih srečk, temveč bo zahtevala za nje denar. Dobitki se bodo izdajali v Splitu, kamor je treba srečke poslati.

— Hrvatski planinci na naših planinah. Hrvatsko planinsko društvo »Sljeme« priredi v nedeljo za svoje člane skupni izlet na Kum, planinsko društvo »Prijatelj prirode«, podružnica Zagreb, pa na Mrzlico v Zasavju.

— Dohet lov sardel. Iz Splita poročajo, da so ujeli hvarske ribiči v noči od srede na četrtek nad 200 kvintalov sardel.

— Ciril - Metodovi družbi za Aleksandra Hudovernika sklad sta darovala po 50 Din gg. Hubert Završnik, notar v Krškem, in Pavel Plešničar iz Ljubljane. 454

— Udeležencem velike skupščine Družbe sv. Cirila in Metoda, ki se vrši 13. t. m. v Laškem, sporočamo, da odhaja vlak iz Ljubljane ob 7.27 zjutraj. Kdor se želi udeležiti skupnega kosila, naj se prijavl CM. podružnici v Laškem. 455n

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno in nestanovitno vreme. Včeraj je bilo jasno samo v Splitu, drugod pa bolj ali manj oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 25.6, v Skopju 23.8, v Zagrebu 21.6, v Beogradu 20.4, v Ljubljani 19.3, v Sarajevu

19.2, v Mariboru 16.8. — Davi je kazal barometer v Ljubljani 763.2, temperatura je znašala 8.8.

— Brezobziren avtomobilist. Na cesti med Zagrebom in Jasno je povozil v ponedeljek brezobziren avtomobilist 83 letnega kmeta Franja Skrnška iz Hrašca. Nesrečni starček je obelzjal na cesti v mlaki krvi mrtev, avtomobilist je pa zdirjal naprej proti Karlovcu. Oblasti ga zasledujejo.

— V smrt namesto pred oltar. V sredo zvečer se je ustreli v ilidži Peter Banjac. Zadel se je v vrat in srce tako, da je obelzjal mrtev. Tik pred samomorom je govoril še s prijatelji in omenil, da ne ve, kje bo ponoči. Banjac se je hotel poročiti, toda namesto pred oltar je šel prostovoljno v smrt. Vzrok samomora ni znan.

— Vprico ljubice ga je zabodel. V Osičku se je zagovarjal včeraj pred sodiščem zaradi uboja Franjo Tadič, ki je bil zaljubljen v brhko Mando Brkičevno. Neki noči je zasačil ljubico z drugim fantom, Luko Matanovičem. Matanovič je imel s seboj lovsko puško in ko ga je Tadič vprašal, kaj bi rad pri njegovi izvoljenki, je baje dvignil puško, da bi ga ustrelil. Tadič ga je pa prehitel in zabodel v prsa. Sodišče pa Tadičevemu zagovoru ni verjelo in je obsodilo fanta na 6 let težke ječe.

— Obledela obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna IOS REICH.

— Pri isihanju sledi na kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, popite zjutraj na tešče, brez muje izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja. Zdravnik strokovnjaki pripominjajo, da učinkuje »Franz Josefov« voda sigurno in uspešno tudi pri kongestijah proti jetrom in danki, ter pri krčnih žilah, hemeroidih, oboleni prostati in mehurnem katarju. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

—lj Sokolska župa Ljubljane. V nedeljo dne 13. t. m. se vrše župne lahkoatletične tekme kot zaključek letošnjega tekmovalnega programa. Seja sodniškega zbora bo v soboto 12. t. m. ob 20. v sobi Ljubljanskega Sokola, Narodni dom. Župno načelnstvo bratsko poziva vse brate in sestre, ki so sodili župno orodno tekmo, da prevzamejo tudi pri tej tekmi sodniški položaj in se zanesljivo udeležijo seje sodniškega zbora.

—lj Dobava drv. Ker ponudbe prvega razpisa niso bile dovoljne, razpisuje podpisano mestno načelstvo ponovno dobavo 500 m³ bukovih drv za kurjavo. Ponudbe za navedeno količino drv je predložiti mestnemu ekonomatu mestnega načelstva do 15. septembra 1931. Natančnejši podatki in dobavni pogoji se dobijo pri ekonomatu mestnega načelstva. Mestni trg št. 27. soba št. 13, proti povračilu strgškov 5 Din.

—lj Sočani, udeležite se polnoštevilo maše zadušnice za bazoviške žrtve, ki se vrši v šišenski cerkvi ob 10.30 dopoldne v nedeljo 13. t. m. Zbiranje ob 9.30 pri Levu. Skupen odhod k maši točno ob 10. uri.

—lj Sentjakobska knjižnica v Ljubljani. Stari trg 11, je izposodila meseca avgusta t. l. 3264 strankam 12.146 knjig. Knjižnica posluje vsak delavnik od pol 4. do pol 8. zvečer in izposoja slovenske, srbo - hrvatske, češke, ruske, poljske, nemške, francoske, angleške, italijanske, esperantske knjige in modne liste vsakomur, kdor se pri vpisu v knjižnico zadostno legitimira. Izposojilni rok znaša v Ljubljani za leposlovne knjige dva tedna, potpisne tri tedne, ostale znanstvene knjige pa 4 tedne. Za obiskovalce dravske in savske banovine izven Ljubljane znaša izposojilni rok za vse knjige en teden več, izven teh banovin pa dva tedna več kot v Ljubljani. Knjige se pošiljajo tudi po pošti. Popolni imeniki so na razpolago in jih pripravljamo v nakup. Knjižnica kupuje zlasti starejše slovenske knjige po najvišjih cenah.

—lj Preklie. Vse svoje cenjene naročnike obveščamo tem potom, da ni nihče drugi upravičen kasirati naših računov nego samo družabnika naše firme g. Filipo Pristov starejši in g. Franc Brclič in da plačila v druge roke ne bomo priznali za veljavna. 453n

—lj Prosvetno društvo »Tabor«. Pozivamo članstvo, da se brez izjeme udeležijo maše - zadušnice v nedeljo 13. t. m. ob 10.30 v šišenski cerkvi. Pri maši poje naš pevski zbor in zato opozarjamo pevce in pevke na nocojšnjo pevsko vajo ob 20.

Odkod to ime?

V močvirnatih krajih najdemo rastlino, ki se latinško imenuje »Spiraea ulmaria«. Ta rastlina vsebuje snov, ki pomaga pri raznovrstnih obolenjih, posebno pa pri prehlajenju in se tudi nahaja v znanih Aspirin tabletah. Če se primerja imena »Aspirin« in »Spiraea«, je lahko spoznati njihovo sorodstvo. Že več kot 30 let so Aspirin tablete v prometu in so svetovnega pomena. Pri prehlajenju in revmatičnih bolečinah torej samo:

Aspirin tablete!

—lj Opozarjamo na razpis gledališkega abonmaja za Narodno gledališče v Ljubljani. Priglasil se sprejemajo v veži dramskega gledališča dnevno od 10. do 12. in od 15. do 17. ure. Lanske abonente opozarjamo, da so jim lanske sedeži rezervirani do vstevši ponedeljka 14. t. m. Od torka 15. t. m. dalje se nikomur ničesar ne rezervira. Zadnji dan priglasov za abonma je petek 18. t. m. Pogoji so isti kakor v lanskem sezoni ter se abonma znesek lahko plača v osmih zaporednih mesečnih obrokih, prvi pri vpisu. Abonenti bodo dobili tekom sezone 38 predstav. K podpisu abonmaja najuljudneje vabimo.

—lj Pevsko društvo »Sava« v Ljubljani naznanja, da se prično v torek 15. t. m. redne pevске vaje. Novi člani se sprejemajo vsak torek in četrtek od pol 20. do pol 22. ure v društveni sobi, Mesarska cesta 4. — Odbor.

—lj Pevsko društvo Ljubljanski Zvon. Drevo važna vaja mešanega zbora. Smo pred nastopom.

—lj Ljubljanski Sokol naznanja, da se vrši vpisovanje ženskega in moškega naraščaja, kakor tudi ženske in moške dece vsak dan v društveni pisarni med uradnimi urami v Narodnem domu. Uhod iz Bleiweisove ceste. 456n

—lj Seznam izgubljenih predmetov, prijavljenih upravi policije v času od 16. do 31. avgusta: denarnica v 200 Din, 6110 Din, listnica, v njej zastavljalni list in razne malenkosti, denarnica, v njej delavska knjiga in obrtni list, oboje na ime Jozefa Savnik in 90 Din, 2 ženska dežnika, zlata zapestna ura, listnica, v njej 300 Din, denarnica, v njej 680 Din, ključ in poštni recept, zastavljalni list št. 2099 na ime Matjažič, listnica v njej orožni list na ime Bežan Josip in 1100 Din, torbica v njej šolsko spričevalo na ime Hanžič Hilda, denarnica v njej 1500 Din do 1600 Din, aktovka v njej dostavna knjiga in 2 pismi z naslovom Rajko Turk in Strojne tovarne in livarne, ogrinjalo, steklenica žganja in servis, napisna tabla policijske ekspoziture v Planini, delavska knjiga izstavljena po občini Zg. Šiška na ime Žilve Ivan, 830 Din in 2 plačana računa glaseča se na ime Primc in Počivalnik, ročna torbica v njej 120 Din, 4 zrcala, 2 listka in svinčnik, platneni mošnjček v njem 140 Din, na mošnjčku napis Reich in drug, srebrna moška žepna ura, torbica v njej 3 Din in robec, aktovka v njej bluza, jopica, knjiga in račun, zastavljalni listek zastavljalnice mestnega načelstva št. 3818, nov damski dežnik z belim koščenim držalom, zlata zapestna verižica, delavska knjiga, glaseča se na ime Dovgan Gregor.

—lj Seznam najdenih predmetov, prijavljenih upravi policije v Ljubljani v času od 16. do 31. avgusta: pozlačena lunica od monetrance, črn moški dežnik, srebrna cigaretna doza, lorgnon, ročna torbica v 233 Din, prazna ročna torbica, potni list ter razne legitimacije in dokumenti, vse glaseče se na ime Hetenlyi Milan, Zagreb, moška nikelnasta ura s srebrno verižico, otroški rižast jopič, živa raca, zlat poročni prstan, zlata zapestnica, denarnica v 20 Din, denarnica v 88 Din, ročna torbica, listnica, v njej več slik in krstni list na ime Novak Stanko, ženski dežnik s krivo palico, pes volčjak, torbica, v njej denarnica v 104.65 Din, moška srajca. — V železniških vozovih so bili najdeni tile predmeti: 15 palic, 20 dežnikov, 11 moških klobukov, otroški slamnik, damski klobuk, damska jopa, 5 čepic, damska ročna torbica z zlato uro, solčnik, denarnica, železničarska ročna torbica, aktovka, v njej lonec masti in ročna torbica, živ piščanec, prazen nahrbtnik, 2 damska plašča, moški suknjič, odeja, šablonski papir, očala, aktovka s kopalnimi hlačkami, moška srajca, 2 rdeči jopiči, 4 pare rokavic, očala, zavitek v njem 2 salici in staro perilo, damska zapestna uro, delavni plašč, par otroških čevljev in knjiga, angleška knjiga, aktovka, v njej nemška knjiga, lonec, kolobar žgane žice, foto aparat, prazna sladkorna doza, aktovka, 1 otroški svetil, fotografija v črnem okvirju in moško dvokolo.

—lj Velikega gada je ubil. Strupenih kač v neposredni okolici Ljubljane nimamo mnogo in zato se redko pripeti, da bi kdo naletel nanjo in jo ubil. Včeraj je pa naletel finančni računski uradnik g. Maks Preker na svojem vsakodnevnem popoldanskem izprehodu v Tivoliju za švicarjo na velikega, v klopič zvitiga gada. Misleč, da ima pred seboj nedolžno belouško, se je gadu radovedno približal in šele potem je opazil, da ni belouška, temveč strupena kača. Ko je gad prvič siknil proti njegovi palici, je g. Preker uvidel nevarnost in zamahnil po gadu, ki se je kmalu iztegnil in obelzjal mrtev.

Postenjak.

—lj Človek bi ne verjel, kako hudobni in podli so ljudje. Včeraj sem kupil kravato in trgovec je bil tako predrzen, da mi je podtaknil ponarejen bankovec.

—lj To je pa res nesramno!

—lj Da, in pomisli, koliko truda me je stalo, preden sem se ponarejenega bankovca odkrižal.

Naša mesta — naš ponos

Tudi naša manjša mesta so vzbudila na razstavi zaslužno priznanje

Ljubljana, 11. septembra.

Laško

Laško je majhno, a tem bolj ljubko mesto. Ne more se ponašati toliko z zgodovino, kar se pa tiče njegove lepote in ker je oblagodarjeno z radioaktivnimi termalnimi vrelicami — poseka marsikatero drugo mesto. Laško je predvsem zdraviliški in letoviški kraj, ki bi pa zaslužil več pozornosti ter propagande, saj zanj komaj vemo celo v Ljubljani, čeprav ni skoraj bolj oddaljen od Ljubljane kot Bled.

Razstava na velesejmu zavzema majhen prostor, vendar je pa dobro izbrablen ter je prikazano vse, s čimer bi se naj seznanili posetniki, da spoznajo lepoto Laškega, njegove posebnosti, prednosti kot zdravilišča in letovišča in zdraviliške prilike. Model nas pouči, kakšno lego ima mesto. Omeniti je treba velik transformator v Laškem, zgrajen l. 1924, ki transformira električni tok iz Fale 80.000 voltov napetosti na 35.000 voltov. Od tu se odvaja transformirani tok v Trbovlje in Hrastnik.

Poleg fotografij transformatorja in motivov iz tega lepega kraja visi črtež turističnih izletnih točk v okolici Laškega. Vidimo, da je Laško skoraj geometrično središče vabljivih izletnih točk, v Celje, do starega gradu n. pr. je 2 in pol uri, do Gozdinka 3, Šmarjete 1. Rimske toplice 5 četrt ure itd.

Celno steno zavzemajo diapozitivi »Radio Terme Laško«. Diapozitivi so izvrstni. Prikazana je notranjost zdravilišča, oprema prostorov, poleg lepih motivov, izprehajališč itd. Lani je bilo v oskrbi zdravilišča 515 gostov (26 inozemcev), letoviščarjev pa v mestu 1.284. Tujski promet narašča, l. 1928, je bilo samo 835 letoviščarjev. Nanovo preurejeno zdravilišče razpolaga s 75 sobami in 135 posteljami, odprto je vse leto, glavna sezona pa traja od 1. maja do 31. avgusta.

Temperatura radioaktivne term. vode znaša 37.5 stopinj C. Kopalcev v radio termal. kopelih je bilo od 15. marca lani do 31. julija letos v bazenu 10.438, v kabinah pa 16.611.

Dobra stena je pokrita s tabelami glede na klimatične prilike kraja in s fotografijami lepe okolice Laškega in izletniških točk. Tabela o temperaturi nas pouči, da znaša povprečna najvišja temperatura v letu ob koncu julija 15 stopinj C, najnižja pa februarja — 10 stopinj C.

Razstava nas prepriča, da je Laško lep, vabljiv letoviški kraj, na katerega vse preveč pozabljamo.

Krško

Krško je naše najzgodnejše mesto poleg Brezice, ki že gravitira k Zagrebu, pa je v Ljubljani zaradi tega skoraj tuje. Z razstavo se nam je prav dostojno predstavilo; razstavne predmete je zbralo in razporedilo Društvo za tujski promet v Krškem. Edino Krško je med številnimi mesti naredilo seznam razstavljenih predmetov ter jih opremilo s številkami.

Razstavilo je slike, fotografije, črteže, zgodovinske listine. Zelo dobro nam kaže stara slika Krško iz Valvasorjevih časov. Druga stara slika nam pa prikazuje Krško ob Napoleonovih časih. Precizen situacijski načrt Krškega in okolice nas dobro pouči z lego mesta. Dobra slika Krškega je Fr. Stiploškovo Krško. V vitrini so razstavljene zgodovinske dragocenosti, cela vrsta zgodovinskih listin iz 18., 19., 15., in 17. stoletja s podpismi takratnih avstrijskih vladarjev, pečatniki, prvotni mestni pečatnik in mestna sodniška palica.

Razstava je lepo zaokrožena, pregledna ter poučna.

Slov. Bistrica

Razstava Sl. Bistrice zavzema poleg Višnje gore najmanj prostora ter misli v začetku, da se ne more ničesar pokazati na tako majhnem prostoru. Vendar je pa Bistrica primer, kako je razporediti razstavno gradivo in kaj razstaviti, da se z razstavo okoristijo posetniki i razstavljalci, čeprav je prostor pičlo odmerjen.

Predloženo je tudi besedilo z najvažnejšimi podatki o zgodovini mesta ter s splošnim kratkim opisom.

Sl. Bistrica leži ob južnem pobočju Pohorja na obeh straneh državne (trojanske) ceste med Mariborom in Konjicami, 264 m nad morjem.

Slovenska Bistrica se omenja v starih listinah že l. 1100. Dolgo je bila v posesti celjskih grofov. V srednjem veku so mesto često oblegali Turki in Madžari.

Prebivalcev šteje 1.773, s popolno voj. garnizijo pa preko 200. Zgradb ima 234.

Uradov in šol je več — sodišče, davkarija, mešarska šola, 2 osnovni, gremijalna trg. šola, kmetijska in obrtna nadaljevalna šola.

Industrija in trgovina sta precej razviti, predvsem lesna. Tu je še tovarna olja, tovarna bakrenih in medenastih izdelkov, čevljarški klincev, izvažajo tudi sadije in renimirano vino. Mesto ima klavnico in elektrarno. V Bistrici je sedež trgovske gremijalne in obrtne zadruge, imajo pa tudi posojilnico in hranilnico.

Sl. Bistrica je tudi prijeten letoviški kraj. Ima leto kopališče z modernim bazenom in kabinami, pa tudi tenišče in primerne kraje za ribiče in lovce. Teren za smučanje je izvrsten. Seveda so letoviščarjem na razpolago tujske sobe in hoteli, npr. hotel »Beograd«, Wolland, Neuhold in penzion »Devina«.

Bistrica je tudi izhodišče za krajše in daljše izlete, zlasti so krasni izleti na pohorske izletne točke — Tinje, Sv. Martin, Vel. vrh, Sv. Trije Kralji, Sv. Urh itd.

Razstavljene fotografije so zelo lepe. Vste se motivi starega dela Bistrice, ribni-

ka, grajskih vrat, gradu itd., sami lepi posnetki. Posebno pozornost pa zaslužijo fotografije fresk bistriškega gradu.

Dobre so tudi stare slike nekdanje Bistrice. Originalna je pa zelo stara slika stare mestne prisoje, dvignjena roka s tremi stegenjimi prsti. Spodaj je pa najbrž besedilo prisoje, ki ni več čitljivo.

Okolica Bistrice je izredno lepa, kar pričajo tudi lepe fotografije — slap, Šum ob riži, kapelica sv. Urha s studentom pod oltarjem, konjiški ribnik in druge.

Tržič

Tržiška razstava je vsa odeta v prijetno zeleno draparijo in ves razstavni material je izbran in v enotnem slogu, učinkuje mirno, elegantno ter prijetno. In ničesar ni preveč ne premalo.

22 izvrstnih diapozitivov se vrst ob treh stenah, nad njimi so obešene okusne slike, pod njimi pa krasne fotografije foto Umnika. Diapozitive je izdelal foto Stanovski iz Tržiča. V dolžini ob čelni steni je relief Tržiča z okolico do avstrijske meje z Ljubljano.

Tržič je še mlado mesto, saj je bil proglašen za mesto šele 26. novembra l. 1926, kot naselje je pa star kraj. Več starih slik nam predložuje, kakšen je bil Tržič nekdaj, učinkovite so pa nove slike, zlasti največja, olje.

Diapozitivi in drugi fotografski posnetki so pa tako lepi, da se človek težko loči od njih. Ljubel, smučarska kočna na Zelenici, Sv. Ana, Zeleniško sedlo, Kofce, Košuta, Dovžanov most, znamenje v dolini itd. — posnetki, ki ti ostanejo v spominu. Na diapozitivih je povsod označeno, koliko je prikazani kraj oddaljen od Tržiča, kar je važno za izletnike.

Tržičani imajo okus in znajo prirediti tako razstavo.

Iz Celja

—lj Celjsko pevsko društvo ima nocoj ob 20. v svojih društvenih prostorih v Narodnem domu obvezen sestanek vsega pevskega zbora. Razgovor bo o načrtu dela za prihodnjo sezono. Na sestanku so pa tudi uljudno vabljeni vsi pevci in pevke, ki v zadnjih sezonah niso sodelovali iz kakršnegakoli vzroka, kakor tudi vsi oni, dobri pevci in pevke, ki ne sodelujejo v nobenem drugem celjskem pevskem zboru, a imajo voljo in veselje do resnega koncertnega petja.

—lj Izgubljeno. Policiji je prijavila Majda Ažmanova, da je izgubila pred tremi dnevi v mestu okrog 3000 Din. Imela pa je v svoji nesreči nenavadno srečo. Denar je nekdo našel in ga, kar se pripeti pač zelo redko, oddal policiji, ki ga je izročila prijetno presenečeni lastnici. Stara poštenost torej vendar še ni izumrla.

—lj Smrtina kosa. V celjski javni bolnici je umrl predčerašnjim 50letni hlapec Janez Hriberšek iz Petrovc. V tukajšnji vojaški bolnici pa je podlegel letiki 22letni vojak celjskega 39. pešpolka Mile Božinović iz Jajca v Bosni.

—lj Aretacija. Celjska policija je aretirala zaradi tatvine 24letnega brezposelnega delavca Ivana L. in ga izročila okrožnemu sodišču.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Milijarde v hranilnicah

Iz Zeneve prihaja poročilo o vlogah v hranilnicah in bankah poedinih evropskih držav. Podatki so vzeti iz ameriških statističnih virov. Zanimivo je, da preživlja Evropa in z njo tudi vse svet na eni strani hudo trgovsko depresijo in težko finančno krizo, na drugi strani pa zasebne vloge v hranilnicah in bankah vseh evropskih držav naglo naraščajo. Izvzeta ni niti Nemčija, ki tarna, da stoji na pragu gospodarskega poloma. Ljudje poslušajo dan za dnem pesem o gospodarski krizi in bližajočem se polomu, pa nosijo svoje prihranke v banke in hranilnice v nadi, da se bodo s tem rešili najhujšega, če bi res prišel polom.

Ameriška statistika o vlogah v evropskih hranilnicah in bankah gre v ogromne milijarde celo v dolarjih. Presenetljivo je, da imajo Italijani v svojih hranilnicah več prihrankov, kakor Francozi. Italijanske hranilnice izkazujejo 1.568.952.930 dolarjev, francoske pa 1.278.991.920. V angleških hranilnicah je 2.057.724.000 dolarjev, v hranilnicah Zedin. držav pa 10.661.000.000. Nemške hranil. izkazujejo 2.500.000.000 privatnih vlog. Med vsemi evropskimi državami je v tem pogledu na najslabšem Madžarska, ki ima samo 17 milijonov dolarjev hranilnih vlog. Hranilnice sovjetske Rusije izkazujejo 375 milijonov dolarjev vlog.

Emile Gaboriau

Vampirji velemesta

Roman

— Vem, da sem do dna izpil strup iz vrča, ki ga natoči oboževana žena varanemu možu. Vsak dan je širil in poglabljajal prepad, ki je našo točo... Hotel sem tudi rešiti premoženje, kajti vaša zapravljivost ne pozna nobene meje. Nihče več vam noče kreditirati. Vaši dobavitelji mislijo, da so vsi moji viri že izčrpani in ta domneva je moja rešitev. Skrbeti moram tudi za Sabino, no balo in doto; dam ji bogato doto, to da...

Obmolnil je. Grofica de Mussidan je vprašala: — Toda?... — Toda, — je nadaljeval z izrazom stranske jeze, — ahi je Sabina moja hči? Grofica se je zdržala in vzvračala. Tega udarca ni mogla mirno prenesti. — Dovolj je! — je vzklila. — Dovolj! Da, bila sem vredna kazni, Octave, toda ne tako, kakor menite vi. — Čemu neki se zagovarjate? — Zagovarjala bom vsaj Sabino! — Grof de Mussidan je zaničljivo skomignil z rameni.

— Bolje bi bilo, če bi jo bili ljubili, — je odgovoril, — da bi se bili naučili čitati v nedolžnem srcu kakor v odprti knjigi, skratka, da bi ji bili mati... Grofica je bila tako razburjena, da bi bil grof zelo presenečen, če bi bil opazil.

— Ah, Octave! — je vzklila. — Zakaj niste izpregovorili prej?... Ah, če bi vedeli!... Toda povedati vam hočem vse, da, vse...

Toda grof je bil neizprosno. — Prihranite mi to pripovedovanje. Prvotno sem bil sklenil molčati o vsem tem, zdaj sem vam pa povedal, ker sem spoznal, da vam je itak vse deveta briga...

Grofica de Mussidan je omahnila na otomano; spoznala je, da je vsako upanje zamam. V stranskem salončku je bilo ihtenje pojenjalo. Sabina je imela še toliko moči, da se je priplazila do svoje spalnice.

Grof se je že hotel vrniti v knjižnico, ko je sluga spoštljivo potkal. Prinašal je pismo.

Grof je razprečal pismo. Bilo je od barona de Breulha, ki mu je v njem vračal besedo.

To je grofa silno razkačilo, kajti v baronovem postopanju je videl prste moža, ki mu je bil prišel groziti; ustrašil se je strasne in tajinstvene moči, ki se ji ni mogel upirati. Toda razmišljati o tem ni imel časa, kajti v salon je planila vsa prestrašena Sabina komornica Modesta in zaklicala:

— Gospod, milostiva, pomagajte! Gospodična umira!

XIV.

Van Klopen, znameniti damski krojač, pozna Pariz temeljito. Ko je Masca-rot omenil očeta temnolase Flavije, čije oči so bile očarale Paula Violaina, je damski krojač brez odlevanja odgovoril:

— Martin-Rigal? Poznam ga. To je bankir.

Gospod Martin-Rigal je zares bankir in stanuje v eni najlepši hiši v rue Montmartre, skoraj nasproti cerkve Saint-Eustache.

Njega skoraj sploh ni mogoče dobiti doma. Dopoldne je zelo težko govoriti z njim; dela v svojem kabinetu na koncu pisarne. In noben uslužbenec bi si ta čas ne upal potrkati na njegova vrata.

Gospod Martin-Rigal je visok in plešast. Njegov koščeni obraz je vedno skrbno obrit in njegove sive oči so izredno živahne.

Je vdovec in ima edino strast: ljubezen do svoje edine hčere Flavije.

Dom gospoda Martina-Rigala sicer ni voden sijajno, toda govori se, da bo imela gospodična Flavija lep kupček milijonov. Vedno je v družbi prijetne dame, napol komornice, napol sorodnice.

Drugi dan potem, ko sta bila Paul Violain in Flavija srečala pri znamenitem krojaču, je delal Martin-Rigal v svoji pisarni, ko je poslala Flavija pismo.

Flavija je hotela govoriti z očetom, da bi se mu mogla pokazati v novi obleki, ki ji jo je bil pošlal Van Klopen in ki se ji je zdela čudovito lepa.

— Prekrasna! — je vzklila Martin-Rigal, čim je zagledal svojo hčerko.

— Misliš, da mi bom všeč?

Roman.

Ta »mu« je pomenil Paula Violaina. Martin-Rigal je to še predobro vedel. Globoko je vzdihnil in odgovoril:

— Kako bi bilo mogoče, da bi mi ne bila všeč?

— Ah! — je vzdihnila Flavija zamisljeno, — če bi šlo za koga drugega, bi ne dvomila o sebi in ničesar bi se ne bala.

Martin-Rigal je sedel pri peči; pritgnil je k sebi svojo hčerko, da bi jo poljubil na čelo, ona se mu je pa spretno umaknila in mu sedla na kolena.

— Veš, mislim si, — je nadaljeval sanjavo, — da bi se moglo zgoditi, da bi se sploh ne zmenil zame in da bi mi ne bila všeč... Toda v tem primeru, oče, bi ne hotela več živeti.

Njen glas je zvenel tako prepričevalno, da ji je ubogi oče požugal z roko. Flavija je to videla in zasmejala se je.

— Ah, ti ljubosumnež ti grdi!... To pa ni lepo, gospod. Zagate s pestjo ubogemu očetu zato, ker sem pri njem prvič zagledala svojega Paula. To je grdo, gospod, zelo grdo.

Kakor da je zasačen pri grehu je Martin-Rigal povsili glavo.

SOKOLI DOPISUJTE SAMO NA SOKOLSKEM PISEMskem PAPIRJU!

Konec edine zamorske milijonarske rodbine

V New Yorku je umrla zamorka Robinsonova, čije mati se je povzpela od perice do milijonarke

Pred dobrim tednom je umrla v New Yorku edina hčerka prve zamorske milijonarske rodbine Levie Walker - Robinsonova. Z njo je izumrla rodbina po materi in premoženje pripade daljnim, sorodnikom. Robinsonova rodbina je zaslužila milijone v dolarjih na hrepenenju zamorcev iznebiti se kodrastih las. Mati pokojne Levie je bila prvotno perica in slučajno je odkrila tekočino, ki je delovala na las zamorcev tako, da so se poravnali. Svojo karijero je začela s kapitalom v znesku 1.25 dolarja. Robinsonova rodbina je pa zgradila pozneje ob reki Hudson prekrasno vilo, ki je veljala 2.500.000 dolarjev.

Ta vila je tako razkošno opremljena, da so jo hodili občudovati vsi newyorški zamorci. Če se je dalo zaslužiti toliko z vodo za poravnanje zamorskih las, bi se dalo zaslužiti stokrat toliko, če bi kdo odkril vodo za beljenje zamorske kože.

V Robinsonovi vili so bile zbrane najčudovitejše posebnosti in dragoceni predmeti, ki so pa bolj čudaškega značaja nego umetnine. Mati Levie Robinsonove je imela rada okrog sebe družbo in često je gostila na ogromnem vrtu do 900 ljudi. Gostje so bili večinoma prebivalci zamorskega okraja v New Yorku. Gospodinja ni nikoli pokazala, da je spadala nekoč med armado zamorskih peric. Noben gost pa ni smel prekoračiti praga njene vile in tako so krožile o njenem ogromnem bogastvu še fantastičnejše vesti. Zamorci v New Yorku so zatirjali, da je vse pohištvo v vili Robinsonovih iz masivnega zlata.

Pri bogati zamorki se pa niso zbirali samo zamorci, temveč tudi odlični umetniki in celo slavni italijanski pevec Caruso je priredil v vili za ožjo družbo koncert, bil je pa tudi boter pri krstu razkošne vile, ki ji je dal duhovito ime »Lewaro«, sestavljeno iz imen Levie, Walker, Robinsonova. Za svoj nastop je dobil celo premoženje. Po smrti milijonarke Robinsonove je pa prišla vila z vso opremo na javno dražbo. Radovedni zamorci iz vseh krajev Amerike so prihajali v Irvington ob reki Hudson, da bi končno videli pohištvo iz čistega zlata. In niso se zmotili. Najprej so zagledali ogromne orgle z avtomatično igralno napravo in občudovali so okus umrle milijonarke, ki se je kratkočasila z najmodernejšimi valčki. Nihče, niti strokovnjaki niso znali ravnati z orglami in zato se tudi ni našel za nje kupec. V posebnem koncertnem salonu je bila cela stena obita z zlatom, na mizi je pa stal gramofon iz masivnega zlata.

V knjižnici so našli mnogo redkih originalov in bogate vezane zbrane spise svetovnih pisateljev.

Robinsonovi so imponirale samo velike stvari. Imela je kot rečeno avtomatične orgle, ogromen vrt in ogromen biljard, ki bi zadostoval kopici otrok za igranje. Tudi za biljard se ni našel kupec. Med posebnosti bogate zamorske rodbine je spadala tudi ogromna rodbinska kočija, ki je ni hotel nihče kupiti, ker se je zdela vsem prenerodna. Slabi časi so pa prinesli dedičem Robinsonove rodbine bridko razočaranje, kajti vila z vso opremo je vrgla na dražbi samo okrog 3 milijone Din, dediči so pa upali, da dobe najmanj 30 milijonov.

Hči Tolstega pripoveduje

Iz Japonske, kamor se je bila zatekla pred tremi leti, je odpotovala hči Tolstega Aleksandra zdaj v Ameriko. To je najmlajša hči in sotrudnica slavnega ruskega pisatelja, obenem pa tudi edina, ki ji je oče zaupal. Zato je tudi določil pred smrtjo, da naj ona izvrši njegovo oporoko. V Ameriko ostane Aleksandra Tolsta samo nekaj mesecev, potem se pa vrne na Japonsko, kjer je našla drugo domovino. Pred odhodom v Ameriko je govorila z novinarji in jim povedala, kako je odpotovala iz Rusije.

Iz Rusije sem odpotovala leta 1928 in vrniti se ne nameravam. Leta 1921 so me boljševiki zaprli, ker je bil moj oče grof. V ječi sem presedela več mesecev. Druga vzroka niso našli. Pozneje sem bila upraviteljica šole v Jasni Poljani in dobrodelnih zavodov, ki jih je ustanovil tam moj oče. Obenem naj bi bila ravnateljica muzeja Tolstega v Moskvi, kar je pa ostalo samo na papirju. Moje stališče je postajalo od leta do leta težje. Končno nisem mogla več prenašati tega, kar se je godilo z drugimi in z menoj. Vložila sem prošnjo, naj bi mi dovolili odpotovati na Japonsko. Osem mesecev je romala prošnja po sovjetskih uradih, predno je bila uslišana.

Na Japonskem so me sprejeli zelo priščno. Prihajala sem predavanja, ki so vzbujala veliko zanimanje. Tudi v Ameriki bom predavala o svojem živ-

ljenju in naukih svojega očeta. Seveda bom pa morala predavati tudi o sedanjih razmerah v Rusiji. Obenem nameravam v Ameriki pregledati angleški prevod svoje nedavno izdane knjige o vsakdanju življenju v Jasni Poljani v onih časih, ko je bil moj oče še živ.

Splošna amnestija v Rusiji

Iz Moskve prihaja vest, ki bo vzbudila med ruskimi emigranti po vsem svetu veliko zanimanje, pa tudi nezazupanje. Sovjet ruskih komisarjev je baje sklenil proglasiti splošno amnestijo. Amnestija bi se nanašala tudi na vse emigrante ne glede na narodnost in politično prepričanje. Amnestija bo razglašena baje v začetku oktobra, ker hoče sovjetska vlada, da bi se mogli vsi amnestirani udeležiti veličastnih svečanosti, ki se bodo vršile ob obletnici boljševiške revolucije.

Mnogi ruski emigranti bi bili seveda amnestije veseli, če bi bila mišljena iskreno. Saj bi se večina rada vrnila domov k svojem, toda vprašanje je, v kakšne razmere bi prišli emigranti in kako bi jih doma oblasti sprejele. Amnestija sama še ne zadostuje za življenje, čeprav je mišljena iskreno, kar je pa tem primeru tudi dvomljivo.

Umetno mleko

Japonska je dežela brez mleka, kajti tam ne poznajo živinoreje v našem pomenu besede. Japonska kuhinja mesa skoraj sploh ne pozna. V takih razmerah postane seveda pereče vprašanje prehrane onih dojenčkov, ki jih matere same ne morejo dobiti. S tem vprašanjem so si Japonci dolgo zaman belili glave in šele zdaj se je posrečilo zdravniku Covi v Pekingu odkriti način izdelovanja umetnega mleka iz semen soje. Dobro zmleti plodovi rastline pomešani z vodo so baje izobno nadomestilo mleka.

Umetno mleko so preizkušali na šestih dojenčkih v starosti od ene ure do enega tedna, obenem so jim pa dajali še malo ribjega olja. Pri tej dieti so se otroci zelo dobro razvijali in niso prav nič zaostajali za onimi, ki so jih dojile matere. O plodovitosti pravega mleka, da nam lahko služijo v 50 name-nov. Že stoletja jih uživajo na Daljnem vzhodu, obenem pa izdelujejo iz njih izborni sir, kuhajo juho, izdelujejo pa tudi barve, posebno tiskarsko barvo in glicerol. Zdal bo služila ta koristna rastlina še za izdelovanje umetnega mleka.

Mlada dekleta.

Prva: Včeraj mi je dejal, da imam lase kakor solnčni žarki.

Druga: Meni je pa dejal, da imam roke kakor Venera Miloška.

Odrasli in otroci

opravljajo z velikim uspehom zdravilni način za čiščenje in osvežitev krvi s FICOLOM.

FICOL se dobiva po vseh lekarnah po pošti pa razpošilja izdelovalec: Apoteka Dr. Semelič, Dubrovnik 2/60. — 3 steklenice s poštino 105, 8 steklenic 245, 1 steklenica 40 Din.

Lovske puške

Roberte, browning pištole, pištole za strašenje psov, lov-ske in ribiške potrebinske ima vedno v zalogi

F. K. KAISER, puškar.

Ljubljana, Kongresni trg št. 9

1000 Din plačam

ako Vam »Radio Balzam« ne odstrani v treh dneh kurjih oces, bradavice, trde kože, bul itd. — Na velelepni paviljon H 260/2 (znatraj) bo nad 100 zahvalnih pisem vsakomur na ogled. — Po pošti pošiljam: 1 lonček za Din 10.— (predplačilo) na povzete Din 18.—; dva Din 28.—, trije Din 38.—, — V inozemstvo več poština.

R. COTIČ,

LJUBLJANA VII, Kamniška 10/a (Janševa)

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakov ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

Malinovec

pristen, naraven, na malo in veliko prodaja

lekarna Dr. G. PICCOLI, LJUBLJANA, Dumaška c. 6.

NAMIZNO GROZDJE

lepo, sremsko, nudi po 4 Din za kg od 10 kg naprej po vsaki množini. Izven mesta 25% ceneje: Celestina Glavnica, Ljubljana, trgovina sadja. Pogacarjev trg 1. 2547

BUKOVA DEVA

TRBOVELJSKI

PREMOG

pri št.

„KURIVO“

LJUBLJANA, Dumaška cesta št. 33

(na Balkanu)

Telefon 34—34

KAM PA, KAM?

V nedeljo vsi k »KONJICKU« pod Golovec! Na raznu pečen prašiček in izborni dolenski cviček. — Se priporoča 2089

Marija Prepeluh.

ENERGIČNEGA PORTIRJA

z jezikovnim znanjem išče večja industrija v okolici Ljubljane. Dopise je nasloviti na upravn. »Sloven. Naroda« pod oznako: »Izurna dneva in nočna služba/2546«. Upokojenci načelno ne prihajajo v poštev. 2546

MLEKARNO

v lepem kraju na prav prometnem prostoru tik železniške postaje v bližini Zagreba takoj oddam in najem ali pa tudi po primerni ceni prodam z vsem inventarjem in z vsemi pritliklinami. Cena in vsi drugi pogoji se poizvedo pri Hranilnici in posojilnici v Dobovi pri Brežicah. 2552

VDOVA

s petletnim otrokom išče majhno stanovanje. Naslov v upravi »Slov. Narod«. 2554

HISA

z dvema stanovanjema, vrtom in sadonosnikom naprodaj. Treba samo 50.000 Din. — Spodnje Radvanje pri šoli št. 1, pošta Maribor. 2553

PORTUGALKO

novi, sladki in povprečni, toči gostilna Tomšič, Šentjakovski trg (restavracija Ilirija). 2556

LOKAL

oddam obrtniku ali trgovcu. — Valetin Vodnikova 15, Zelena jama. 2558

GRAMOFONSKÉ PLOŠČE

(nove tovarniške) »Columbia«, »Homocord« Din 20.—, — Zelo velika izbira. — Ljubljana, Dumaška cesta 36. 2493

Modroce

peresnice, žimnice, otomane, divane ter vsa tapetniška dela izvršuje po najnižjih cenah

F. Sajovic,

LJUBLJANA, Stari trg št. 6

Zvočni kino Ideal

Danes nepreklicno zadnjikrat ob 4., pol 6., pol 8. in 9. zvečer

Pariška ljubezen

Smeh! Premiera! Krohot!

Izvrstna zasedba

Lucie Englisch — Walter Rilla — Fritz Schultz — Paul Morgan Szöke Szakali

Jutri premiera Carlo Aldini »Skrivnost 5 ključev«

Specijelni entel oblek in volan

francoski sistem pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

(poleg hotela Štrukelj)

»BREDA« žepni robci, Din 2.—, — Namodernejše vezanje zaves, pregrinjaj in perila.

KNJIGARNA

TISKOVNE ZADRUGE V LJUBLJANI

se priporoča p. n. občinstvu

pri nakupu knjig

ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 3

(vogal Knafliève in Selenburgove ulice)